

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 22 grudnia 2015 r.

Druk nr 57

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 6. posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2015 r. ustawę

o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Z wyrazami szacunku

(-) Marek Kuchciński

- 15) podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – osobę prawną, organ lub jednostkę organizacyjną wskazaną w odrębnych przepisach;
- 16) Polska Rama Kwalifikacji – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008 r., str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 17) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się;
- 18) przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji – rozstrzygnięcie, podjęte na zasadach określonych w ustawie, o ustaleniu poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji dla danej kwalifikacji, na podstawie porównania efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 19) Sektorowa Rama Kwalifikacji – opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 20) uczenie się nieformalne – uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną;
- 21) umiejętności – przyswojoną w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej;
- 22) walidacja – sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji;
- 23) wiedza – zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej;

- 24) Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – rejestr publiczny w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 poz. 1114), prowadzony w systemie teleinformatycznym, ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 25) Zintegrowany System Kwalifikacji – wyodrębnioną część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji, a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji.

Art. 3. Na zasadach określonych w ustawie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji włącza się kwalifikacje pełne oraz kwalifikacje cząstkowe.

Art. 4. Zintegrowany System Kwalifikacji zapewnia:

- 1) jakość nadawanych kwalifikacji;
- 2) możliwość uznawania efektów uczenia się uzyskanych w edukacji pozaformalnej i poprzez uczenie się nieformalne;
- 3) możliwość etapowego gromadzenia osiągnięć oraz uznawania osiągnięć;
- 4) dostęp do informacji o kwalifikacjach możliwych do uzyskania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) możliwość porównania kwalifikacji uzyskanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z kwalifikacjami nadawanymi w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Rozdział 2

Polska Rama Kwalifikacji oraz przypisywanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji

Art. 5. 1. Ustanawia się Polską Ramę Kwalifikacji. Polska Rama Kwalifikacji służy do klasyfikowania kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji według poszczególnych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

2. Ogólne charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach Polskiej Ramy Kwalifikacji obejmują:

- 1) uniwersalne charakterystyki poziomów 1–8 pierwszego stopnia;

- 2) charakterystyki poziomów 1–8 drugiego stopnia stanowiące rozwinięcie uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, które obejmują:
- a) charakterystyki poziomów 1–4 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze ogólnym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz uczenia się nieformalnego,
 - b) charakterystykę poziomu 5 drugiego stopnia typową dla kwalifikacji uzyskiwanych po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4,
 - c) charakterystyki poziomów 6–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4,
 - d) charakterystyki poziomów 1–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej oraz nieformalnego uczenia się.

Art. 6. Uniwersalne charakterystyki poziomów 1–8 pierwszego stopnia określa załącznik do ustawy.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, charakterystyki poziomów 1–4 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze ogólnym, ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, przy czym:

- 1) w odniesieniu do wiedzy charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie języka i komunikowania się – struktury i zasady tworzenia wypowiedzi,
 - b) w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych – pojęcia i zależności oraz interpretacje,
 - c) w zakresie funkcjonowania społecznego – zasady funkcjonowania, role społeczne i tożsamość;
- 2) w odniesieniu do umiejętności charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie języka i komunikowania się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi oraz posługiwanie się językiem obcym,
 - b) w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych – dobór i korzystanie z narzędzi oraz prowadzenie obserwacji i doświadczeń,

- c) w zakresie funkcjonowania społecznego – wyrażanie przynależności do wspólnot,
 - d) w zakresie uczenia się – organizację i planowanie;
- 3) w odniesieniu do kompetencji społecznych charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
- a) w zakresie języka i komunikowania się – kulturę komunikowania się,
 - b) w odniesieniu do zdrowia i środowiska – dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo oraz postawę wobec środowiska,
 - c) w zakresie funkcjonowania społecznego – podejmowanie obowiązków, współdziałanie i angażowanie się.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określają, w drodze rozporządzenia, charakterystykę poziomu 5 drugiego stopnia typową dla kwalifikacji uzyskiwanych po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, ujętą w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, przy czym:

- 1) w odniesieniu do wiedzy charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) zakres i głębię – kompletność perspektywy poznawczej i zależności,
 - b) kontekst – uwarunkowania, skutki;
- 2) w odniesieniu do umiejętności charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie wykorzystania wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania,
 - b) w zakresie komunikowania się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym,
 - c) w zakresie organizacji pracy – planowanie i pracę zespołową,
 - d) w zakresie uczenia się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób;
- 3) w odniesieniu do kompetencji społecznych charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie ocen – krytyczne podejście,
 - b) w zakresie odpowiedzialności – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego,

c) w odniesieniu do roli zawodowej – niezależność i rozwój etosu.

3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, charakterystyki poziomów 6–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, przy czym:

- 1) w odniesieniu do wiedzy charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) zakres i głębię – kompletność perspektywy poznawczej i zależności,
 - b) kontekst – uwarunkowania, skutki;
- 2) w odniesieniu do umiejętności charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie wykorzystania wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania,
 - b) w zakresie komunikowania się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym,
 - c) w zakresie organizacji pracy – planowanie i pracę zespołową,
 - d) w zakresie uczenia się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób;
- 3) w odniesieniu do kompetencji społecznych charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie ocen – krytyczne podejście,
 - b) w zakresie odpowiedzialności – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego,
 - c) w odniesieniu do roli zawodowej – niezależność i rozwój etosu.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, charakterystyki poziomów 1–8 drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, przy czym:

- 1) w odniesieniu do wiedzy charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
 - a) w zakresie teorii i zasad – metody i rozwiązania, działalność gospodarczą i etykę,

- b) w zakresie zjawisk i procesów – właściwości i uwarunkowania,
 - c) w zakresie organizacji prac – metody i technologie, rozwiązania organizacyjne oraz bezpieczeństwo i higienę pracy,
 - d) w zakresie narzędzi i materiałów – działanie i cechy;
- 2) w odniesieniu do umiejętności charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
- a) w odniesieniu do informacji – dokumentację, obliczenia, analizę, syntezę i prognozowanie,
 - b) w zakresie organizacji pracy – planowanie i korygowanie planów, wykonywanie, korygowanie działań i obieg informacji,
 - c) w zakresie narzędzi i materiałów – użytkowanie i dobór,
 - d) w zakresie uczenia się i rozwoju zawodowego – rozwój własny i wspieranie rozwoju innych osób;
- 3) w odniesieniu do kompetencji społecznych charakterystyka efektów uczenia się dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji określa:
- a) w zakresie przestrzeganie reguł – zasady, instrukcje i prawo,
 - b) w zakresie współpracy – komunikowanie się i relacje w środowisku zawodowym,
 - c) w zakresie odpowiedzialności – normy etyczne.

5. W rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1–4, uwzględnia się konieczność zapewnienia spójności z uniwersalnymi charakterystykami poziomów 1–8 pierwszego stopnia oraz aktualny stan wiedzy i postępu technologicznego w poszczególnych dziedzinach.

Art. 8. Do kwalifikacji pełnych przypisuje się następujące poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji:

- 1) świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, świadectwo ukończenia szkoły muzycznej I stopnia i świadectwo ukończenia ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 1 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 2) świadectwo ukończenia gimnazjum – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 2 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 3) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu

egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;

- 4) świadectwo czeladnicze wydawane po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej i zdaniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 5) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe po ukończeniu technikum lub szkoły policealnej albo po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 6) dyplom ukończenia szkoły artystycznej potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji, chyba że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, określi dla danej kwalifikacji inny poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 7) świadectwo dojrzałości – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 8) dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, dyplom ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych i dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 5 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 9) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji;

- 10) dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia oraz dyplom ukończenia jednolitych studiów magisterskich – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 11) dyplom doktorski – potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Art. 9. 1. Poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisuje się do kwalifikacji częściowych, jeżeli:

- 1) efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały opisane w sposób zawierający:
 - a) syntetyczną charakterystykę efektów uczenia się,
 - b) wyodrębnione zestawy efektów uczenia się,
 - c) poszczególne efekty uczenia się w zestawach oraz kryteria weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się;
- 2) dokonano porównania efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy porównania wymaganych efektów uczenia się z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji w zawodzie, o której mowa w art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Art. 10. 1. Przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uprawnia instytucje certyfikujące do umieszczania na dokumentach potwierdzających nadanie danej kwalifikacji znaku graficznego informującego o przypisanym poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji.

2. Znak graficzny jest umieszczany wyłącznie na dokumentach potwierdzających nadanie kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

3. Znaki graficzne informujące o przypisanym poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji są odrębne dla kwalifikacji pełnych i dla kwalifikacji częściowych.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzory znaków graficznych informujących o przypisanym poziomie

Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, uwzględniając konieczność ich dostosowania do funkcjonujących wzorów druków szkolnych i innych dokumentów potwierdzających nadanie kwalifikacji.

Art. 11. 1. Charakterystyki wybranych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4, mogą być rozwijane za pomocą Sektorowych Ram Kwalifikacji uwzględniających specyfikę danej branży lub sektora.

2. Minister właściwy, z własnej inicjatywy albo na wniosek zainteresowanego podmiotu, podejmuje działania w celu włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, jeżeli wstępna ocena celowości włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest pozytywna.

3. Wniosek, o którym mowa ust. 2, zawiera:

- 1) określenie nazwy sektora lub branży;
- 2) określenie podstawowych rodzajów działalności, do których odnosi się Sektorowa Rama Kwalifikacji;
- 3) charakterystyki efektów uczenia się dla poziomów Sektorowych Ram Kwalifikacji ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, uwzględniające przepisy wydane na podstawie art. 7 ust. 4;
- 4) ocenę celowości włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz opinie reprezentantów branży lub sektora w tym zakresie;
- 5) ocenę zgodności Sektorowych Ram Kwalifikacji z Polską Ramą Kwalifikacji, w szczególności w zakresie spójności Sektorowych Ram Kwalifikacji z charakterystykami odpowiednich poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji drugiego stopnia typowymi dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4;
- 6) pozytywną opinię Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji o celowości włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz jej zgodności z Polską Ramą Kwalifikacji.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na wniosek ministra właściwego włącza Sektorowe Ramy Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w drodze rozporządzenia.

5. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, określa;

- 1) nazwę sektora lub branży,
 - 2) podstawowe rodzaje działalności, do których wykonywania przygotowują kwalifikacje, do których odnosi się Sektorowa Rama Kwalifikacji,
 - 3) charakterystyki efektów uczenia się dla poziomów Sektorowych Ram Kwalifikacji ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych
- uwzględniając potrzeby danej branży lub sektora oraz potrzeby rozwoju danej branży lub sektora.

Rozdział 3

Włączanie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i przegląd kwalifikacji funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

Art. 12. Do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji włącza się kwalifikacje pełne oraz kwalifikacje w zawodach, o których mowa w art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Art. 13. 1. Uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty badawcze mogą włączyć do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, jeżeli został przypisany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do tych kwalifikacji.

2. Do przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji częściowych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 21.

3. Uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty badawcze informują podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o włączeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji danej kwalifikacji częściowej, o której mowa w ust. 1.

Art. 14. 1. Podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń, może wystąpić do ministra właściwego z wnioskiem o włączenie kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Jeżeli podmiot, o którym mowa w ust. 1, prowadzi działalność gospodarczą, może złożyć wniosek o nadanie uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1.

Art. 15. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 1, zawiera:

- 1) dane podmiotu, o którym mowa w art. 14 ust. 1:
 - a) nazwę lub firmę albo imię i nazwisko, w przypadku osoby fizycznej,
 - b) siedzibę i adres albo adres zamieszkania oraz adres do doręczeń, w przypadku osoby fizycznej,
 - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer PESEL lub, w przypadku osoby zagranicznej, o której mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.⁴⁾), inny numer przypisany do celów identyfikacji podatkowej w kraju siedziby lub zamieszkania,
 - d) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile został nadany,
 - e) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) albo numer w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, o ile został nadany,
 - f) wskazanie osób uprawnionych do reprezentowania w przypadku podmiotu będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,
 - g) adres elektroniczny osoby wnoszącej wniosek;
- 2) opis kwalifikacji rynkowej obejmujący:
 - a) nazwę kwalifikacji,
 - b) nazwę dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji, a także okres jego ważności i w razie potrzeby warunki przedłużenia ważności,
 - c) orientacyjny nakład pracy, określony w godzinach, potrzebny do uzyskania kwalifikacji,
 - d) krótką charakterystykę kwalifikacji, obejmującą informacje o działaniach lub zadaniach, które potrafi wykonywać osoba posiadająca tę kwalifikację,
 - e) uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji,
 - f) informację na temat grup osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji,
 - g) w razie potrzeby, warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji, w szczególności wymagany poziom wykształcenia,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893.

- h) wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację,
 - i) zapotrzebowanie na kwalifikację, przedstawione w kontekście trendów na rynku pracy, rozwoju nowych technologii, potrzeb społecznych oraz strategii rozwoju kraju lub regionu,
 - j) typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji,
 - k) odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się;
- 3) efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji opisane zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1;
 - 4) propozycje dotyczące przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji i odniesienia do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży;
 - 5) informację o orientacyjnym koszcie uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej kwalifikacji;
 - 6) kod dziedziny kształcenia, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.⁵⁾);
 - 7) kod Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) w przypadku podmiotu, który nie prowadzi działalności gospodarczej – dokumenty potwierdzające spełnienie warunku prowadzenia zorganizowanej działalności w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń, w szczególności statut, uchwałę, umowę, lub oświadczenie wskazujące obszar, w którym dany podmiot prowadzi działalność;
- 2) oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji są zgodne z prawdą.”;
- 3) dowód wniesienia opłaty, o której mowa w art. 17 ust. 1.

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 2, z 2014 r. poz. 1161 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 855, 1240 i 1893.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 16. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 1, składa się do ministra właściwego za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

2. Wniosek uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 17. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 1, podlega opłacie. Opłatę w wysokości 2 000 zł wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Opłata stanowi dochód budżetu państwa. Opłata nie podlega zwrotowi.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, podlega raz na pięć lat waloryzacji o sumę prognozowanych średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określonych w ustawach budżetowych na dany rok kalendarzowy, za ostatnie pięć lat.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania co pięć lat ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, obowiązującą w kolejnych pięciu latach, obliczoną zgodnie z ust. 2.

Art. 18. 1. Podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji dokonuje oceny formalnej wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Ocena formalna obejmuje ocenę zgodności wniosku z wymaganiami, o których mowa w art. 15, 16 i art. 17 ust. 1.

3. Nieprawidłowe wskazanie we wniosku właściwości ministra nie skutkuje zwrotem wniosku przez podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji. Podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji wspomaga podmiot, o którym mowa w art. 14 ust.1, w ustalaniu właściwości ministra.

4. W przypadku stwierdzenia braków formalnych podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji niezwłocznie wzywa podmiot, o którym mowa w art. 14 ust.1, do ich usunięcia w terminie 30 dni. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia złożenia przez podmiot poprawionego wniosku.

5. W przypadku nieusunięcia braków w terminie, o którym mowa w ust. 4, wnioskowi nie nadaje się dalszego biegu.

6. Poprawny formalnie wniosek podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje niezwłocznie do ministra właściwego.

Art. 19. 1. Minister właściwy przeprowadza konsultacje wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1, ze środowiskami zainteresowanymi. Minister właściwy odnosi się do opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji.

2. Po przeprowadzeniu konsultacji minister właściwy występuje o opinię do specjalistów, którzy:

- 1) posiadają doświadczenie praktyczne w dziedzinie, której dotyczy dana kwalifikacja rynkowa;
- 2) reprezentują poszczególne grupy interesariuszy, których dana kwalifikacja rynkowa dotyczy;
- 3) posiadają kompetencje pozwalające na ocenę poszczególnych efektów uczenia się w danej kwalifikacji rynkowej, której dotyczy wniosek.

3. Specjaliści sporządzają opinię dotyczącą społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej.

4. Przy korzystaniu z usług świadczonych przez specjalistów stosuje się odpowiednio art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.⁶⁾).

Art. 20. 1. Minister właściwy dokonuje oceny wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

2. Ocena wniosku obejmuje:

- 1) ocenę efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji rynkowej w odniesieniu do zadań, które podejmują osoby posiadające daną kwalifikację, a także ocenę adekwatności wymagań dotyczących walidacji do tych efektów uczenia się;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 183 i 1195 oraz z 2015 r. poz. 211, 702 i 1274.

- 2) ocenę celowości włączenia danej kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, która uwzględni w szczególności:
 - a) zgodność danej kwalifikacji rynkowej z potrzebami społecznymi, z zapotrzebowaniem na rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
 - b) dostosowanie wymagań dla danej kwalifikacji do obiektywnych uwarunkowań i możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w dającym się przewidzieć czasie,
 - c) podobieństwo danej kwalifikacji rynkowej do kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 3) wnioski dotyczące włączenia kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 21. 1. Jeżeli wniosek został rozpatrzony pozytywnie minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji rynkowej po dokonaniu porównania efektów uczenia wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia.

2. Porównania wymaganych efektów uczenia dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia dokonuje zespół ekspertów powołany przez ministra właściwego.

3. Zespół ekspertów przedstawia ministrowi właściwemu rekomendację dotyczącą przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej. Rekomendacja zawiera efekty uczenia się wymagane dla tej kwalifikacji opisane zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1, będące podstawą przypisania tego poziomu, a także odniesienie do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży.

4. Minister właściwy przedkłada rekomendację, o której mowa w ust. 3, do opinii Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

5. Jeżeli z rekomendacji wynika, że do danej kwalifikacji częściowej należy przypisać 6, 7 lub 8 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji, minister właściwy może wystąpić o opinię do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie zasadności dokonanego porównania wymaganych efektów uczenia dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

6. Jeżeli opinia Rady Interesariuszy, o której mowa w ust. 4, jest:

- 1) pozytywna – minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej zgodnie z treścią rekomendacji, o której mowa w ust. 3;
- 2) negatywna – zespół ekspertów sporządza ponownie rekomendację, w której odnosi się do opinii Rady Interesariuszy, a następnie minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji rynkowej zgodnie z treścią ponownie sporządzonej rekomendacji.

7. Przy korzystaniu z usług świadczonych przez ekspertów stosuje się odpowiednio art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

8. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakie muszą spełniać eksperci powoływani do zespołu ekspertów, o którym mowa w ust. 2,
 - 2) tryb powoływania ekspertów do zespołu ekspertów,
 - 3) procedurę porównywania efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia oraz sposób dokumentowania przebiegu tej procedury
- uwzględniając właściwe przygotowanie merytoryczne ekspertów i zapobieganie konfliktowi interesów.

Art. 22. Podczas ustalania właściwości ministra, o którym mowa w art. 18 ust. 3, konsultacji wniosku, o których mowa w art. 19 ust. 1, sporządzania opinii, o której mowa w art. 19 ust. 3, oceny wniosku, o której mowa w art. 20 ust. 1, oraz porównywania wymaganych efektów uczenia się dla danej kwalifikacji rynkowej, o którym mowa w art. 21 ust. 2, odpowiednio podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, minister właściwy, specjaliści oraz zespół ekspertów współpracują z podmiotem, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 23. 1. Minister właściwy informuje podmiot, o którym mowa w art. 14 ust. 1, o negatywnym rozpatrzeniu wniosku oraz przedstawia uzasadnienie negatywnego rozpatrzenia wniosku.

2. Na negatywne rozpatrzenie wniosku nie służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 24. Minister właściwy rozpatruje wnioski, o którym mowa w art. 14 ust. 1, w terminie czterech miesięcy od dnia otrzymania poprawnego formalnie wniosku zgodnie z art. 18 ust. 6. Termin może być jednokrotnie przedłużony o cztery miesiące.

Art. 25. 1. Minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o włączeniu kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

2. Obwieszczenie zawiera informacje o:

- 1) nazwie kwalifikacji rynkowej;
- 2) nazwie dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej, a także okresie jego ważności i w razie potrzeby warunkach przedłużenia ważności;
- 3) poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisanym do kwalifikacji rynkowej oraz odniesieniu do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli ustanowiono Sektorowe Ramy Kwalifikacji w danym sektorze lub branży, zgodnie z art. 21 ust. 6;
- 4) efektach uczenia się wymaganych dla kwalifikacji rynkowej, zgodnie z art. 21 ust. 6;
- 5) wymaganiach dotyczących walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację;
- 6) w razie potrzeby, dodatkowych wymaganiach wynikających ze specyfiki danej kwalifikacji, dotyczących:
 - a) zakresu i częstotliwości ewaluacji wewnętrznej, o których mowa w art. 64 ust. 1 i 2,
 - b) zakresu i częstotliwości sporządzania raportów z zewnętrznego zapewniania jakości, o których mowa w art. 68 ust. 1 i 2,
 - c) zakresu i częstotliwości składania sprawozdań z działalności, o których mowa w art. 76 ust. 1–3;
- 7) w razie potrzeby, dodatkowych warunkach, które muszą spełniać podmioty ubiegające się o uprawnienie do certyfikowania na podstawie art. 14 ust. 2 albo art. 41 ust. 1;
- 8) w razie potrzeby, warunkach, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji, w szczególności o wymaganym poziomie wykształcenia;
- 9) terminie dokonywania przeglądu kwalifikacji, o którym mowa w art. 27 ust. 1, nie rzadziej niż raz na dziesięć lat.

3. Kwalifikację rynkową uznaje się za włączoną do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji z dniem ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy niezwłocznie przekazuje do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informację o włączeniu danej kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 26. 1. Niezwłocznie po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 1, minister właściwy:

- 1) podaje na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji informację o możliwości składania wniosków o nadanie uprawnień do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej;
- 2) rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 2.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się przepisy art. 41–45, z tym że opłata, o której mowa w art. 43 ust. 1, wynosi 5 000 zł. Opłatę wnosi się po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 1.

3. Jeżeli obwieszczenie zawiera informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 7, podmiot, o którym mowa w art. 14 ust. 1, jest obowiązany uzupełnić wniosek, o którym mowa w art. 14 ust. 2, o brakujące informacje.

Art. 27. 1. Minister właściwy w terminie, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 9, dokonuje przeglądu kwalifikacji rynkowej włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Do przeglądu kwalifikacji rynkowej art. 19 stosuje się odpowiednio, z tym że specjaliści, o których mowa w art. 19 ust. 2, sporządzają sprawozdanie zawierające rekomendacje dotyczące przedłużenia funkcjonowania w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej, modyfikacji tej kwalifikacji albo braku uzasadnienia dla jej nadawania.

3. W przypadkach uzasadnionych potrzebami społeczno-gospodarczymi minister właściwy może dokonać przeglądu włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowej w terminie innym, niż określony w art. 25 ust. 2 pkt 9.

4. W wyniku przeglądu minister właściwy:

- 1) stwierdza, że dana kwalifikacja rynkowa funkcjonuje w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji w zakresie określonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 25 ust. 2;
- 2) w drodze obwieszczenia informuje o modyfikacji danej kwalifikacji rynkowej;

- 3) w drodze obwieszczenia informuje o otrzymaniu przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji archiwalnej, jeżeli:
 - a) w okresie trzech lat poprzedzających dokonanie przeglądu nie został wydany żaden dokument potwierdzający nadanie tej kwalifikacji, lub
 - b) ze względów społeczno-gospodarczych nadawanie kwalifikacji nie jest uzasadnione.

5. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 2 i 3, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 28. Modyfikacja danej kwalifikacji rynkowej, o której mowa w art. 27 ust. 4 pkt 2, nie może dotyczyć:

- 1) nazwy kwalifikacji;
- 2) przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji;
- 3) efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, jeżeli zmiana w zakresie efektów uczenia się skutkowałaby koniecznością zmiany nazwy kwalifikacji rynkowej lub przypisania innego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do tej kwalifikacji.

Art. 29. 1. Otrzymanie przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji archiwalnej skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa uprawnień instytucji certyfikujących do certyfikowania tej kwalifikacji oraz wygaśnięciem z mocy prawa umów, o których mowa w art. 60 ust. 1, w odniesieniu do tych instytucji certyfikujących.

2. Osobom, które w dniu ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w art. 27 ust. 4 pkt 3, rozpoczęły walidację w danej kwalifikacji rynkowej, wydaje się dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji, jeżeli wynik walidacji jest pozytywny.

3. Otrzymanie przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji archiwalnej nie powoduje unieważnienia dokumentów potwierdzających nadanie tej kwalifikacji, które zostały wydane przed dniem ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w art. 27 ust. 4 pkt 3.

Art. 30. Minister właściwy niezwłocznie przekazuje do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informację o modyfikacji danej kwalifikacji rynkowej oraz o otrzymaniu przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji archiwalnej.

Art. 31. 1. W odniesieniu do kwalifikacji rynkowej, która otrzymała status kwalifikacji archiwalnej, podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze

gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń może wystąpić do ministra właściwego z wnioskiem o przywrócenie tej kwalifikacji statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

2. Wniosek zawiera:

- 1) dane podmiotu, o którym mowa w ust. 1:
 - a) nazwę lub firmę albo imię i nazwisko, w przypadku osoby fizycznej,
 - b) siedzibę i adres albo adres zamieszkania oraz adres do doręczeń, w przypadku osoby fizycznej,
 - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer PESEL lub, w przypadku osoby zagranicznej, o której mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, inny numer przypisany do celów identyfikacji podatkowej w kraju siedziby lub zamieszkania,
 - d) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile został nadany,
 - e) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) albo numer w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, o ile został nadany,
 - f) wskazanie osób uprawnionych do reprezentowania w przypadku podmiotu będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,
 - g) adres elektroniczny osoby wnoszącej wniosek;
- 2) informację, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. i.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) w przypadku podmiotu, który nie prowadzi działalności gospodarczej – dokumenty potwierdzające spełnienie warunku prowadzenia zorganizowanej działalności w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń, w szczególności statut, uchwałę, umowę, lub oświadczenie wskazujące obszar, w którym dany podmiot prowadzi działalność;
- 2) oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o przywrócenie danej kwalifikacji statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji są zgodne z prawdą.”.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3, uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Wniosek składa się do ministra właściwego za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

7. Wniosek uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 32. 1. Podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji dokonuje oceny formalnej wniosku, o którym mowa w art. 31 ust. 1, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Ocena formalna obejmuje ocenę zgodności wniosku z wymaganiami, o których mowa w art. 31 ust. 2–7.

3. W przypadku stwierdzenia braków formalnych podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji niezwłocznie wzywa podmiot, o którym mowa w art. 31 ust. 1, do ich usunięcia w terminie 30 dni. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia złożenia przez podmiot poprawionego wniosku.

4. W przypadku nieusunięcia braków w terminie, o którym mowa w ust. 3, wnioskowi nie nadaje się dalszego biegu.

5. Poprawny formalnie wniosek podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje niezwłocznie do ministra właściwego.

Art. 33. 1. Minister właściwy rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 31 ust. 1, po zasięgnięciu opinii specjalistów, o których mowa w art. 19 ust. 2.

2. Specjaliści sporządzają opinię dotyczącą społeczno-gospodarczej potrzeby funkcjonowania w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej.

3. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w art. 31 ust. 1, minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o przywróceniu kwalifikacji rynkowej archiwalnej statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

4. Minister właściwy informuje podmiot, o którym mowa w art. 31 ust. 1, o negatywnym rozpatrzeniu wniosku oraz przedstawia uzasadnienie negatywnego rozpatrzenia wniosku.

5. Na negatywne rozpatrzenie wniosku nie służy skarga do sądu administracyjnego.

6. Minister właściwy rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 31 ust. 1, w terminie czterech miesięcy od dnia otrzymania poprawnego formalnie wniosku zgodnie z art. 32 ust. 5.

Art. 34. 1. Niezwłocznie po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 33 ust. 3, minister właściwy podaje na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji informację o możliwości składania wniosków o nadanie uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej, której został przywrócony status kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

2. Minister właściwy niezwłocznie przekazuje do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informację o przywróceniu kwalifikacji rynkowej archiwalnej statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Art. 35. 1. Jeżeli uprawnienia do certyfikowania wszystkich instytucji certyfikujących uprawnionych do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej wygasły na podstawie art. 77 ust. 2 albo zostały cofnięte na podstawie art. 80 ust. 2, dana kwalifikacja z mocy prawa otrzymuje status kwalifikacji rynkowej zawieszonyj do czasu nadania przynajmniej jednemu podmiotowi uprawnienia do certyfikowania tej kwalifikacji.

2. Minister właściwy informuje, w drodze obwieszczenia, o otrzymaniu przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji rynkowej zawieszonyj. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. Minister właściwy niezwłocznie przekazuje do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informację o otrzymaniu przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji zawieszonyj.

4. Jeżeli ze względów społeczno-gospodarczych jest uzasadnione funkcjonowanie w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej, która otrzymała status kwalifikacji zawieszonyj, minister właściwy podaje na portalu Zintegrowanego

Systemu Kwalifikacji informację o możliwości składania wniosków o nadanie uprawnienia do certyfikowania tej kwalifikacji na podstawie art. 41 ust. 2.

5. Minister właściwy niezwłocznie przekazuje do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informację o zmianie statusu danej kwalifikacji rynkowej z zawieszanej na funkcjonującą w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

6. Osobom, które w dniu ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 2, rozpoczęły walidację w danej kwalifikacji rynkowej, wydaje się dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji, jeżeli wynik walidacji jest pozytywny, po uznaniu kwalifikacji rynkowej za funkcjonującą w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

7. Jeżeli ze względów społeczno-gospodarczych nie jest uzasadnione funkcjonowanie w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej, która otrzymała status kwalifikacji zawieszanej, lub jeżeli nie nadano uprawnienia do certyfikowania tej kwalifikacji na podstawie art. 41 ust. 1, do osób które w dniu ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 2, rozpoczęły walidację w danej kwalifikacji rynkowej, stosuje się art. 48 i 49.

Art. 36. 1. Minister kierujący działem administracji rządowej może, w drodze rozporządzenia, upoważnić organ lub kierownika jednostki organizacyjnej jemu podległej lub przez niego nadzorowanej, organ samorządu zawodowego lub organ organizacji gospodarczej do:

- 1) rozpatrywania wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1 i art. 31 ust. 1,
 - 2) dokonywania przeglądu kwalifikacji rynkowej włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o którym mowa w art. 27 ust. 1
- mając na uwadze efektywny przebieg postępowań, o których mowa w pkt 1 i 2.

2. Do rozpatrywania wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1 i art. 31 ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 24 i art. 25 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 37. 1. Kwalifikacje potwierdzone dyplomami mistrza i świadectwami czeladniczymi wydawanymi po przeprowadzeniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, mogą być włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez ministra właściwego na wniosek Związku Rzemiosła Polskiego. Do złożenia wniosku stosuje się art. 15 i 16.

2. Do rozpatrzenia wniosku stosuje się art. 17–25.

3. Uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji cząstkowych, o których mowa w ust. 1, posiadają izby rzemieślnicze.

4. W odniesieniu do izb rzemieślniczych funkcję podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości, o którym mowa w art. 51 ust. 1, wykonuje Związek Rzemiosła Polskiego.

5. Kwalifikację cząstkową, o której mowa w ust. 1, uznaje się za funkcjonującą w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dniem ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 2.

6. Minister właściwy niezwłocznie informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o rozpoczęciu funkcjonowania w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji cząstkowej, o której mowa w ust. 1.

7. Do kwalifikacji cząstkowych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 26–36, art. 48–50, art. 63–71 i art. 75–80.

Art. 38. 1. Minister właściwy może włączyć do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikację uregulowaną, jeżeli w odniesieniu do danej kwalifikacji określono:

- 1) efekty uczenia się opisane zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1;
- 2) wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację;
- 3) instytucje, którym nadano uprawnienia do certyfikowania, lub jeżeli uprawnienia do certyfikowania nadaje się na podstawie art. 41 ust. 1;
- 4) w razie potrzeby, dodatkowe warunki, które muszą spełniać podmioty ubiegające się o uprawnienie do certyfikowania na podstawie art. 41 ust. 1;
- 5) instytucje, którym powierzono funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, lub jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości jest wyznaczany z listy zgodnie z art. 59 ust. 1;
- 6) w razie potrzeby, dodatkowe wymagania, wynikające ze specyfiki danej kwalifikacji, dotyczące:
 - a) zakresu i częstotliwości ewaluacji wewnętrznej, o których mowa w art. 64 ust. 1 i 2,
 - b) zakresu i częstotliwości sporządzania raportów z zewnętrznego zapewniania jakości, o których mowa w art. 68 ust. 1 i 2,
 - c) zakresu i częstotliwości składania sprawozdań z działalności, o których mowa w art. 76 ust. 1–3;

- 7) w razie potrzeby, warunki, które musi spełnić osoba przystępująca do walidacji, w szczególności wymagany poziom wykształcenia;
- 8) okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i, w razie potrzeby, warunki przedłużenia ważności tego dokumentu.

2. Minister właściwy przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uregulowanej po dokonaniu porównania efektów uczenia wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia. Przepis art. 21 stosuje się.

3. Minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o przypisaniu poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji uregulowanej oraz o włączeniu kwalifikacji uregulowanej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

4. Kwalifikację uregulowaną uznaje się za włączoną do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji z dniem ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 3.

5. Minister właściwy informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o włączeniu danej kwalifikacji uregulowanej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji niezwłocznie po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 39. 1. W przepisach odrębnych określa się instytucje, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3 i 5, jeżeli spełniają one wymagania, o których mowa odpowiednio w art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz art. 53 ust. 2 pkt 1–3.

2. Jeżeli w przepisach odrębnych zostały określone instytucje, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3, do tych instytucji przepisy art. 46–50, art. 63–73 i art. 75–81 stosuje się odpowiednio, z tym że:

- 1) jeżeli w przepisach odrębnych zostały określone także instytucje, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 5, albo
- 2) jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości jest wyznaczany z listy zgodnie z art. 59 ust. 1 oraz jeżeli z przepisów odrębnych wynika, że za walidację i certyfikowanie nie pobiera się opłat

– art. 46 nie stosuje się.

3. Jeżeli w przepisach odrębnych zostały określone instytucje, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 5, do tych instytucji przepisy art. 50, art. 66–73 i art. 75–81 stosuje się odpowiednio, oraz finansowanie zewnętrznego zapewniania jakości zapewnia minister właściwy dla danej kwalifikacji uregulowanej.

4. Jeżeli uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji uregulowanej nadaje się na podstawie art. 41 ust. 1, lub jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości został wyznaczony z listy zgodnie z art. 59 ust. 1, do danej kwalifikacji uregulowanej przepisy art. 41–81 stosuje się odpowiednio.

5. Jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości został wyznaczony z listy zgodnie z art. 59 ust. 1, a z przepisów odrębnych wynika, że za walidację i certyfikowanie nie pobiera się opłat, art. 46 nie stosuje się.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, finansowanie zewnętrznego zapewniania jakości zapewnia minister właściwy dla danej kwalifikacji uregulowanej.

7. Jeżeli uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji uregulowanej nadaje się na podstawie art. 41 ust. 1 lub jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości jest wyznaczony z listy zgodnie z art. 59 ust. 1, kwalifikację uregulowaną uznaje się za funkcjonującą w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji po powierzeniu funkcji podmiotowi zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej zgodnie z art. 60 ust. 1.

Art. 40. 1. Przepisy art. 14–25 stosuje się odpowiednio do włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu kursów doksztalających i szkoleń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, innych form kształcenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, oraz innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów doksztalających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.

2. Do kwalifikacji cząstkowych, o których mowa w ust. 1, stosuje się art. 26–36 oraz art. 41–81.

Rozdział 4

Wymogi dotyczące podmiotów przeprowadzających walidację i certyfikowanie kwalifikacji rynkowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz zasady uzyskiwania uprawnień do certyfikowania

Art. 41. 1. Minister właściwy nadaje, w drodze decyzji administracyjnej, uprawnienie do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej:

- 1) funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;

- 2) w odniesieniu do której na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji została ogłoszona informacja, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 3.

2. Z wnioskiem o nadanie uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej może wystąpić podmiot prowadzący działalność gospodarczą, jeżeli:

- 1) zapewnia warunki organizacyjne i kadrowe umożliwiające przeprowadzenie walidacji zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5;
- 2) spełnia dodatkowe warunki określone w art. 25 ust. 2 pkt 7;
- 3) nie zakończył lub zawiesił prowadzenia działalności gospodarczej, lub w stosunku do którego nie została otwarta likwidacja lub nie ogłoszono jego upadłości;
- 4) nie posiada zaległości z tytułu podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o ile był obowiązany do ich opłacania.

Art. 42. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 41 ust. 2, zawiera:

- 1) dane podmiotu, o którym mowa w art. 41 ust. 2:
 - a) nazwę lub firmę albo imię i nazwisko, w przypadku osoby fizycznej,
 - b) siedzibę i adres albo adres zamieszkania oraz adres do doręczeń, w przypadku osoby fizycznej,
 - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer PESEL lub, w przypadku osoby zagranicznej, o której mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, inny numer przypisany do celów identyfikacji podatkowej w kraju siedziby lub zamieszkania,
 - d) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile został nadany,
 - e) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) albo numer w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, o ile został nadany,
 - f) wskazanie osób uprawnionych do reprezentowania w przypadku podmiotu będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,
 - g) adres elektroniczny osoby wnoszącej wniosek;
- 2) wskazanie kwalifikacji rynkowej, której dotyczy wniosek;
- 3) informacje o warunkach organizacyjnych i kadrowych oraz o spełnianiu dodatkowych warunków, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 7.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) oświadczenia o następującej treści:
 - a) „Oświadczam, że nie posiadam zaległości z tytułu podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.”,
 - b) „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o nadanie uprawnienia do certyfikowania kwalifikacji rynkowej są zgodne z prawdą.”;
- 2) dowód wniesienia opłaty, o której mowa w art. 44 ust. 1.

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5. Wniosek składa się do ministra właściwego za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Art. 43. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 41 ust. 2, podlega opłacie. Opłatę w wysokości 10 000 zł wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Opłata stanowi dochód budżetu państwa. Opłata nie podlega zwrotowi.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, podlega raz na pięć lat waloryzacji o sumę prognozowanych średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określonych w ustawach budżetowych na dany rok kalendarzowy, za ostatnie pięć lat.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania co pięć lat ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, obowiązującą w kolejnych pięciu latach, obliczoną zgodnie z ust. 2.

Art. 44. 1. Podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji dokonuje oceny formalnej wniosku, o którym mowa w art. 41 ust. 2, w terminie 14 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. Ocena formalna wniosku obejmuje ocenę zgodności wniosku z wymogami, o których mowa w art. 42 i art. 43 ust. 1.

3. W przypadku stwierdzenia braków formalnych podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji niezwłocznie wzywa podmiot, o którym mowa w art. 41 ust. 2, do ich usunięcia w terminie 30 dni. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia złożenia przez podmiot poprawionego wniosku.

4. W przypadku nieusunięcia braków w terminie, o którym mowa w ust. 3, podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje niezwłocznie do ministra właściwego wniosek wraz z informacją o zakresie braków formalnych.

5. Poprawny formalnie wniosek podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje niezwłocznie do ministra właściwego.

6. Termin, o którym mowa w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, biegnie od dnia otrzymania przez ministra właściwego poprawnego formalnie wniosku, o którym mowa w ust. 5.

Art 45. 1. Minister kierujący działem administracji rządowej może, w drodze rozporządzenia, upoważnić do wydawania decyzji, o których mowa w art. 41 ust. 1, organ lub kierownika jednostki organizacyjnej podległej ministrowi lub przez niego nadzorowanej, organ samorządu zawodowego lub organ organizacji gospodarczej, mając na uwadze efektywny przebieg postępowań w sprawach wydawania tych decyzji.

2. W przypadku udzielenia upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji wydanej w pierwszej instancji jest minister właściwy.

Art. 46. Instytucja certyfikująca wnosi kwartalną opłatę w wysokości 3 % przychodów z opłat za walidację i certyfikowanie, jednakże nie mniej niż 1 zł od wydanego dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej, do której certyfikowania jest uprawniona.

Art. 47. 1. Walidację przeprowadza instytucja certyfikująca w sposób zgodny z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5.

2. Instytucja certyfikująca może upoważnić do przeprowadzania walidacji inny podmiot, jeżeli gwarantuje on przeprowadzanie walidacji w sposób zgodny z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5.

3. Upoważnienie podmiotu, o którym mowa w ust. 2, nie zwalnia instytucji certyfikującej z odpowiedzialności za prawidłowość walidacji przeprowadzanej przez ten podmiot.

4. Instytucja certyfikująca udostępnia na stronie internetowej szczegółowe informacje o sposobie zorganizowania i przeprowadzania walidacji dla danej kwalifikacji rynkowej.

Art. 48. 1. Osiągnięcia wymagane dla danej kwalifikacji rynkowej, uzyskane w różnym miejscu i czasie, mogą być etapowo gromadzone i być podstawą nadania kwalifikacji w toku certyfikowania.

2. Przez osiągnięcia, o których mowa w ust. 1 i art. 49, należy rozumieć wyodrębniony zbiór efektów uczenia się, których uzyskanie zostało potwierdzone w walidacji, stanowiący część wymagań dla danej kwalifikacji rynkowej.

3. Osiągnięcia wymagane dla danej kwalifikacji rynkowej mogą być poddawane walidacji w różnym miejscu i czasie, jeżeli wymagania dotyczące walidacji, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5, nie stanowią inaczej.

Art. 49. 1. Instytucja certyfikująca może w toku certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej uznać osiągnięcia, uzyskane w związku z ubieganiem się o nadanie innej kwalifikacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, za tożsame z osiągnięciami stanowiącymi część wymagań dla danej kwalifikacji rynkowej, na podstawie dokumentu potwierdzającego nadanie innej kwalifikacji.

2. Instytucja certyfikująca może w toku certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej uznać inne osiągnięcia, niż określone w ust. 1, za tożsame z osiągnięciami stanowiącymi część wymagań dla danej kwalifikacji rynkowej, jeżeli uzyskanie tych osiągnięć zostało sprawdzone w przeprowadzonej walidacji.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, uznanie osiągnięć następuje na podstawie rozmowy z osobą ubiegającą się o nadanie danej kwalifikacji rynkowej oraz na podstawie oceny przedstawionej przez tę osobę dokumentacji.

4. Osiągnięcia uznane w sposób określony w ust. 1 lub 2 nie podlegają ponownej walidacji.

Rozdział 5

**Zapewnianie jakości walidacji i certyfikowania kwalifikacji rynkowych
włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

Art. 50. 1. Walidacja i certyfikowanie prowadzone przez instytucję certyfikującą są objęte systemem zapewniania jakości.

2. Na system zapewniania jakości walidacji i certyfikowania składają się:

- 1) zewnętrzny system zapewniania jakości;
- 2) wewnętrzny system zapewniania jakości.

Art. 51. 1. Zewnętrzne zapewnianie jakości walidacji i certyfikowania prowadzonych przez instytucje certyfikujące wykonuje podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń, który został wpisany na listę podmiotów uprawnionych do pełnienia funkcji zewnętrznego zapewniania jakości wobec instytucji certyfikujących, zwaną dalej „listą”.

2. Listę prowadzi minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

3. Lista jest podawana do publicznej wiadomości na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 52. 1. Wpis na listę podmiotu, o którym mowa w art. 51 ust. 1, następuje w drodze decyzji administracyjnej, po przeprowadzeniu naboru na listę.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, wskazuje się grupy kwalifikacji rynkowych z określonych działów administracji rządowej, w których dany podmiot może pełnić funkcję podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości wobec instytucji certyfikujących.

Art. 53. 1. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji ogłasza nabór na listę nie rzadziej niż raz na trzy lata. Informację o naborze na listę podaje się na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Z wnioskiem o wpis na listę może wystąpić podmiot, o którym mowa w art. 51 ust. 1, jeżeli:

- 1) dysponuje odpowiednio przygotowaną kadrą do wykonywania zadań, o których mowa w art. 66;
- 2) posiada wewnętrzny system zapewniania jakości przeprowadzanych procesów;
- 3) nie jest instytucją certyfikującą kwalifikacje rynkowe należące do grup kwalifikacji, o których mowa w art. 52 ust. 2;

- 4) posiada co najmniej 10-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności w zakresie gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń;
- 5) nie zakończył lub zawiesił prowadzenia działalności gospodarczej, lub w stosunku do którego nie została otwarta likwidacja lub nie ogłoszono jego upadłości;
- 6) nie posiada zaległości z tytułu podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o ile był obowiązany do ich opłacania.

3. Przez kadre, o której mowa w ust. 2 pkt 1, należy rozumieć pracowników, którzy jako zespół posiadają:

- 1) ogólną wiedzę na temat zintegrowanego systemu kwalifikacji;
- 2) wiedzę o zasadach walidacji oraz doświadczenie w zakresie walidacji efektów uczenia się uzyskanych w ramach edukacji formalnej i nieformalnej oraz uczenia się nieformalnego;
- 3) wiedzę o zasadach wewnętrznego i zewnętrznego zapewniania jakości w obszarze nadawania kwalifikacji rynkowych należących do grup kwalifikacji, o których mowa w art. 52 ust. 2, oraz doświadczenie w zakresie prowadzenia ewaluacji lub audytów.

Art. 54. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 53 ust. 2, zawiera:

- 1) dane podmiotu, o którym mowa w art. 51 ust. 1:
 - a) nazwę lub firmę albo imię i nazwisko, w przypadku osoby fizycznej,
 - b) siedzibę i adres albo adres zamieszkania oraz adres do doręczeń, w przypadku osoby fizycznej,
 - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer PESEL lub, w przypadku osoby zagranicznej, o której mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, inny numer przypisany do celów identyfikacji podatkowej w kraju siedziby lub zamieszkania,
 - d) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile został nadany,
 - e) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) albo numer w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, o ile został nadany,
 - f) wskazanie osób uprawnionych do reprezentowania w przypadku podmiotu będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,

- g) adres elektroniczny osoby wnoszącej wniosek;
- 2) określenie grup kwalifikacji rynkowych z określonych działów administracji rządowej, o których mowa w art. 52 ust. 2, w odniesieniu do których dany podmiot wnioskuje o pełnienie funkcji zewnętrznego zapewniania jakości;
- 3) imiona i nazwiska pracowników danego podmiotu wraz z informacją o ich wykształceniu i doświadczeniu zawodowym w zakresie wykonywania zadań, o których mowa w art. 66;
- 4) inne informacje mające wpływ na ocenę możliwości wykonywania przez dany podmiot zadań związanych z zewnętrznym zapewnianiem jakości.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) w przypadku podmiotu, który nie prowadzi działalności gospodarczej – dokumenty potwierdzające spełnienie warunku prowadzenia zorganizowanej działalności w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń, w szczególności statut, uchwałę, umowę, lub oświadczenie wskazujące obszar, w którym dany podmiot prowadzi działalność;
- 2) oświadczenia o następującej treści:
 - a) „Oświadczam, że posiadam co najmniej 10-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności w zakresie gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń oraz posiadam wewnętrzny system zapewniania jakości przeprowadzanych procesów.”;
 - b) „Oświadczam, że nie posiadam zaległości z tytułu podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.”;
 - c) „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o nadanie uprawnień do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej są zgodne z prawdą.”;
- 3) dowód wniesienia opłaty, o której mowa w art. 55 ust. 1.

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5. Wniosek składa się do ministra właściwego za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Art. 55. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 53 ust. 2, podlega opłacie. Opłatę w wysokości 2 000 zł wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Opłata stanowi dochód budżetu państwa. Opłata nie podlega zwrotowi.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, podlega raz na pięć lat waloryzacji o sumę prognozowanych średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określonych w ustawach budżetowych na dany rok kalendarzowy, za ostatnie pięć lat.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania co pięć lat ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, obowiązującą w kolejnych pięciu latach, obliczoną zgodnie z ust. 2.

Art. 56. 1. Podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji dokonuje oceny formalnej wniosku, o którym mowa w art. 53 ust. 2, w terminie 14 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. Ocena formalna wniosku obejmuje ocenę zgodności wniosku z wymogami, o których mowa w art. 54 i art. 55 ust. 1.

3. W przypadku stwierdzenia braków formalnych podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie 30 dni.

4. W przypadku nieusunięcia braków w terminie, o którym mowa w ust. 3, podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje niezwłocznie do ministra właściwego wniosek wraz z informacją o zakresie braków formalnych.

5. Poprawny formalnie wniosek podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji przekazuje do ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

6. Termin, o którym mowa w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, biegnie od dnia otrzymania przez ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji poprawnego formalnie wniosku, o którym mowa w ust. 5.

Art. 57. 1. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji powołuje komisję do oceny wniosku, o którym mowa w art. 53 ust. 2.

2. W skład komisji wchodzi:

- 1) przedstawiciel ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, jako przewodniczący komisji;
- 2) po jednym przedstawicielu ministrów właściwych dla działów administracji rządowej, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2;
- 3) trzech przedstawicieli Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

3. Komisja przedstawia ocenę wniosków ministrowi koordynatorowi Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 58. 1. Wpisu na listę danego podmiotu dokonuje się na okres sześciu lat.

2. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji może, z urzędu, przedłużyć wpis na listę jednokrotnie w odniesieniu do danego podmiotu o kolejne sześć lat, jeżeli dany podmiot prawidłowo wykonuje funkcję zewnętrznego zapewniania jakości.

3. Przed przedłużeniem wpisu, o którym mowa w ust. 2, minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji zasięga opinii ministrów właściwych dla działów administracji rządowej, o których mowa w art. 52 ust. 2.

Art. 59. 1. Jeżeli decyzja administracyjna o nadaniu uprawnień danej instytucji certyfikującej, o której mowa w art. 41 ust. 1, jest ostateczna, minister właściwy wskazuje z listy podmiot zewnętrznego zapewniania jakości, któremu powierza wobec tej instytucji certyfikującej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości.

2. W danej kwalifikacji rynkowej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości wobec instytucji certyfikujących uprawnionych do certyfikowania tej kwalifikacji może wykonywać nie więcej niż 5 podmiotów wpisanych na listę.

3. Wskazując dany podmiot z listy minister właściwy uwzględnia:

- 1) warunek, o którym mowa w ust. 2;
- 2) racjonalność ekonomiczną i efektywność wykorzystania istniejących zasobów;
- 2) zasadę równomiernego rozdzielania zadań pomiędzy podmioty wpisane na listę.

Art. 60. 1. Minister właściwy, w drodze umowy, powierza wskazanemu z listy podmiotowi pełnienie funkcji zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej.

2. Podmioty, którym powierzono funkcję zewnętrznego zapewniania jakości w odniesieniu do instytucji certyfikujących w danej kwalifikacji rynkowej, są obowiązane do współpracy w celu zapewnienia spójnego standardu jakości certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej.

3. Podmiot, któremu powierzono funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, może rozwiązać umowę, o której mowa w ust. 1, z ważnych powodów z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia.

4. Minister właściwy niezwłocznie informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy, o której mowa w ust. 1.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin pracy komisji, o której mowa w art. 57 ust.1,
 - 2) wzór umowy, o której mowa w ust. 1,
 - 3) sposób ustalania wysokości wynagrodzenia z tytułu umowy, o której mowa w ust. 1, dla podmiotu, któremu powierza się funkcję zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej, okres, na jaki umowa może być zawarta, oraz szczegółowe warunki rozwiązania lub wygaśnięcia umowy
- uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania, prawidłowego i efektywnego wykonywania zadań związanych z zewnętrznym zapewnianiem jakości oraz różnice w zewnętrznym zapewnianiu jakości wynikające ze specyfiki poszczególnych kwalifikacji.

6. W zakresie nieuregulowanym ustawą do umowy, o której mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.⁷⁾) dotyczące umowy zlecenia.

Art. 61. 1. Kwalifikację rynkową uznaje się za funkcjonującą w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1.

2. Minister właściwy niezwłocznie informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o rozpoczęciu funkcjonowania w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej.

Art. 62. Instytucja certyfikująca rozpoczyna certyfikowanie danej kwalifikacji rynkowej od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 827 oraz z 2015 r. poz. 4, 397, 539, 1137, 1311, 1433, 1830 i 1844.

Art. 63. 1. Instytucja certyfikująca opracowuje i stosuje wewnętrzny system zapewniania jakości.

2. Wewnętrzny system zapewniania jakości dotyczy zasad postępowania, procedur, metod oraz rozwiązań organizacyjnych służących zapewnianiu poprawności walidacji i certyfikowania oraz doskonaleniu walidacji i certyfikowania.

3. Na wewnętrzny system zapewniania jakości instytucji certyfikującej składają się w szczególności:

- 1) rozwiązania zapewniające rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji;
- 2) stałe monitorowanie i bieżąca ocena walidacji i certyfikowania;
- 3) ewaluacja wewnętrzna walidacji i certyfikowania.

4. Podmiot upoważniony do przeprowadzania walidacji, o którym mowa w art. 47 ust. 2, posiada wewnętrzny system zapewniania jakości.

Art. 64. 1. Instytucja certyfikująca przeprowadza ewaluację wewnętrzną w odniesieniu do każdej kwalifikacji rynkowej, do której certyfikowania jest uprawniona, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

2. Instytucja certyfikująca sporządza raport z ewaluacji wewnętrznej, który zawiera:

- 1) analizę dokumentacji z przebiegu walidacji i certyfikowania;
- 2) ocenę stosowanych metod walidacji pod względem ich zgodności z wymaganiami, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5, oraz pod względem trafności stosowanych metod i kryteriów;
- 3) informacje o działaniach w zakresie doskonalenia metod walidacji i certyfikowania;
- 4) informacje o działaniach w zakresie doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości.

3. Raport z ewaluacji wewnętrznej instytucja certyfikująca niezwłocznie przekazuje do podmiotu, któremu powierzono wobec niej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, oraz do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

Art. 65. 1. Instytucja certyfikująca na koniec każdego kwartału przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji informacje o:

- 1) liczbie wydanych dokumentów potwierdzających nadanie poszczególnych kwalifikacji;
- 2) wysokości opłat za walidację i certyfikowanie;
- 3) wysokości przychodów uzyskanych w danym kwartale z opłat za walidację i certyfikowanie.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, przekazuje się według stanu na dzień ich przekazania.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są podawane do publicznej wiadomości na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 66. Zewnętrzne zapewnianie jakości wobec danej instytucji certyfikującej obejmuje:

- 1) monitorowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości stosowanego w danej instytucji certyfikującej;
- 2) monitorowanie spełniania przez daną instytucję certyfikującą wymagań, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 1–3;
- 3) ewaluację zewnętrzną walidacji i certyfikowania przeprowadzanych przez daną instytucję certyfikującą oraz funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości w danej instytucji certyfikującej.

Art. 67. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości prowadzi monitorowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości stosowanego w danej instytucji certyfikującej, o którym mowa w art. 66 pkt 1, na podstawie analizy:

- 1) raportów z ewaluacji wewnętrznej, o których mowa w art. 64 ust. 2;
- 2) informacji, o których mowa w art. 65 ust. 1;
- 3) sprawozdań z działalności, o których mowa w art. 76 ust. 1;
- 4) zawiadomień, o których mowa w art. 77.

Art. 68. 1. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości, nie rzadziej, niż raz na pięć lat, sporządza raport z zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej w zakresie, o którym mowa w art. 66.

2. Raport z zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej zawiera:

- 1) wyniki weryfikacji spełniania przez daną instytucję certyfikującą wymagań, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2;
- 2) analizę walidacji i certyfikowania przeprowadzanych przez daną instytucję certyfikującą;
- 3) analizę i ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości w danej instytucji certyfikującej;
- 4) opis nieprawidłowości w działaniu instytucji certyfikującej, jeżeli zostały stwierdzone, oraz zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości;
- 5) rekomendacje zmian służących poprawie jakości walidacji i certyfikowania przeprowadzanych przez daną instytucję certyfikującą oraz funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości w danej instytucji certyfikującej.

3. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości niezwłocznie przekazuje do danej instytucji certyfikującej oraz do podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji raport z zewnętrznego zapewniania jakości wobec danej instytucji certyfikującej.

Art. 69. 1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 66 pkt 2 i 3:

- 1) podmiot pełniący funkcję podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości może żądać od instytucji certyfikującej udzielenia informacji i wglądu do dokumentacji posiadanej przez instytucję certyfikującą;
- 2) osoby wyznaczone przez podmiot pełniący funkcję podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości, po uprzednim zawiadomieniu instytucji certyfikującej, mają prawo:
 - a) wstępu do siedziby instytucji certyfikującej lub miejsca prowadzenia działalności oraz do miejsca prowadzenia walidacji w celu oceny spełniania przez instytucję certyfikującą wymagań, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5 i art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2,
 - b) udziału w charakterze obserwatora w wykonywaniu przez instytucję certyfikującą zadań związanych z walidacją.

2. Z czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, osoba wyznaczona przez podmiot pełniący funkcję podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości sporządza protokół. Protokół podpisuje ta osoba oraz osoba reprezentująca instytucję certyfikującą.

Art. 70. Podmiot, któremu powierzono wobec danej instytucji certyfikującej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, niezwłocznie zawiadamia ministra właściwego o stwierdzonych nieprawidłowościach w działalności instytucji certyfikującej oraz niespełnianiu przez instytucję certyfikującą warunków, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 1–3.

Art. 71. 1. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości co trzy lata przedstawia ministrom właściwym dla działów administracji rządowej, o których mowa w art. 52 ust. 2, sprawozdanie z wykonywania zadań związanych z zewnętrznym zapewnianiem jakości w zakresie określonych grup kwalifikacji rynkowych z tych działów administracji rządowej, obejmujące:

- 1) wykaz przeprowadzonych działań w ramach wykonywania funkcji podmiotu zewnętrznego zapewniania jakości wobec określonych instytucji certyfikujących;
- 2) wnioski z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w poszczególnych instytucjach certyfikujących;
- 3) informację o zakresie i wynikach współpracy, o której mowa w art. 60 ust. 2.

2. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 72. 1. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości jest obowiązany do niezwłocznego zawiadomienia ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz ministra właściwego o:

- 1) niespełnianiu warunków, o których mowa art. 53 ust. 2 pkt 1 i 2, oraz o działaniach podjętych w celu spełnienia tych wymagań;
- 2) zakończeniu lub zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej oraz otwarciu likwidacji lub ogłoszeniu upadłości.

2. Zakończenie lub zawieszenie prowadzenia przez dany podmiot działalności gospodarczej lub otwarcie wobec tego podmiotu likwidacji albo ogłoszenie jego upadłości skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa umów, o których mowa w art. 60 ust. 1, w odniesieniu do poszczególnych instytucji certyfikujących. W odniesieniu do tych instytucji certyfikujących minister właściwy jest obowiązany niezwłocznie wskazać z listy podmiot zewnętrznego zapewniania jakości zgodnie z art. 59 ust. 1.

3. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości jest obowiązany do niezwłocznego zawiadomienia podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o zmianie danych, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 4 lit. a.

Art. 73. 1. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, na wniosek ministra właściwego albo z własnej inicjatywy, może przeprowadzić kontrolę podmiotu, któremu powierzono funkcję zewnętrznego zapewniania jakości określonych grup kwalifikacji rynkowych z określonych działów administracji rządowej, o których mowa w art. 52 ust. 2, w zakresie prawidłowości wykonywania zadań związanych z zewnętrznym zapewnianiem jakości.

2. Na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest uprawniony do wezwania podmiotu, pod rygorem skreślenia z listy, do usunięcia w wyznaczonym terminie stwierdzonych nieprawidłowości w wykonywaniu zadań związanych z zewnętrznym zapewnianiem jakości.

3. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092).

Art. 74. 1. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, z własnej inicjatywy albo na wniosek ministra właściwego, skreśla z listy podmiot zewnętrznego zapewniania jakości, jeżeli:

- 1) dany podmiot dwukrotnie odmówił zawarcia umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1;
- 2) dany podmiot nie usunął stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, o którym mowa w art. 73 ust. 2;
- 3) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 70, dany podmiot nie zawiadomił, że w instytucji certyfikującej zostały stwierdzone nieprawidłowości lub instytucja certyfikująca przestała spełniać wymagania, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 1–3;
- 4) dany podmiot przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 53 ust. 2 pkt 1–3 i 5.

2. Skreślenie z listy następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Skreślenie z listy skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa umów, o których mowa w art. 60 ust. 1, w odniesieniu do poszczególnych instytucji certyfikujących. W

odniesieniu do tych instytucji certyfikujących minister właściwy jest obowiązany niezwłocznie wskazać z listy podmiot zewnętrzny zapewniający jakość zgodnie z art. 59 ust. 1.

4. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji niezwłocznie informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o wydaniu decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 2.

Rozdział 6

Nadzór nad walidacją i certyfikowaniem kwalifikacji rynkowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Art. 75. Nadzór nad walidacją i certyfikowaniem kwalifikacji rynkowych sprawują ministrowie właściwi.

Art. 76. 1. Instytucja certyfikująca, nie rzadziej niż raz na dwa lata, przedstawia ministrowi właściwemu sprawozdanie z działalności.

2. Pierwsze sprawozdanie obejmuje:

- 1) informacje potwierdzające spełnianie przez instytucje certyfikujące wymagań, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2;
- 2) opis istotnych elementów walidacji;
- 3) opis istotnych elementów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości.

3. Kolejne sprawozdanie z działalności obejmuje:

- 1) zmiany, jakie nastąpiły w odniesieniu do poprzedniego sprawozdania w zakresie, o którym mowa w ust. 2;
- 2) wnioski z ewaluacji wewnętrznej, o której mowa w art. 64 ust. 1, jeżeli ewaluacja wewnętrzna została przeprowadzona w okresie od złożenia poprzedniego sprawozdania;
- 3) wnioski z ewaluacji zewnętrznej, o której mowa w art. 68 ust. 1, jeżeli ewaluacja zewnętrzna została przeprowadzona w okresie od złożenia poprzedniego sprawozdania;
- 4) informacje o podjętych działaniach wynikających z wniosków z ewaluacji wewnętrznej i ewaluacji zewnętrznej, jeżeli ewaluacje były przeprowadzone w okresie od złożenia poprzedniego sprawozdania;
- 5) informacje o realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 77.

4. Sprawozdanie z działalności instytucja certyfikująca przekazuje również podmiotowi zewnętrznego zapewniania jakości i podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

Art. 77. 1. Instytucja certyfikująca jest obowiązana do niezwłocznego zawiadomienia ministra właściwego, podmiotu, któremu powierzono wobec niej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, oraz podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o:

- 1) niespełnianiu warunków, o których mowa art. 41 ust. 2 pkt 1 i 2, oraz o działaniach podjętych w celu spełnienia tych wymagań;
- 2) zakończeniu lub zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej oraz otwarciu likwidacji lub ogłoszeniu jej upadłości.

2. Zakończenie lub zawieszenie prowadzenia przez instytucję certyfikującą działalności gospodarczej lub otwarcie wobec tej instytucji likwidacji albo ogłoszenie jej upadłości skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa uprawnień do certyfikowania oraz wygaśnięciem z mocy prawa umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1, w odniesieniu do tej instytucji certyfikującej.

3. Instytucja certyfikująca jest obowiązana do niezwłocznego zawiadomienia podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o zmianie danych, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 3 lit. a, a także o udzieleniu upoważnienia, o którym mowa w art. 47 ust. 2.

Art. 78. 1. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie występowania rażącej nieprawidłowości w certyfikowaniu w danej instytucji certyfikującej minister właściwy może:

- 1) zlecić podmiotowi, któremu powierzono wobec danej instytucji certyfikującej funkcję zewnętrznego zapewniania jakości, przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej w trybie nadzwyczajnym;
- 2) przeprowadzić kontrolę w danej instytucji certyfikującej.

2. Podmiot zewnętrznego zapewniania jakości sporządza raport z ewaluacji zewnętrznej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w którym dokonuje opisu ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzonych nieprawidłowości w działalności instytucji certyfikującej, oraz określa zalecone działania naprawcze służące poprawie walidacji i certyfikowania prowadzonych przez instytucję certyfikującą albo stwierdza, że walidacja i certyfikowanie są prowadzone prawidłowo przez tę instytucję.

Art. 79. 1. Minister właściwy może przeprowadzić kontrolę w siedzibie instytucji certyfikującej lub w miejscu prowadzenia działalności, żądać dokumentacji posiadanej przez instytucję certyfikującą oraz występować do instytucji certyfikującej o udzielenie informacji związanych z organizacją i przebiegiem walidacji i certyfikowania.

2. Minister właściwy zawiadamia instytucję certyfikującą o zamiarze przeprowadzenia kontroli nie później niż 7 dni przed dniem rozpoczęcia kontroli.

3. Kontrolę przeprowadzają osoba lub osoby wyznaczone przez ministra właściwego, na podstawie okazanego imiennego upoważnienia wydanego przez ministra właściwego i po okazaniu legitymacji służbowej.

4. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, na wniosek lub z urzędu, jeżeli kontrola może dotyczyć jej praw lub obowiązków, praw lub obowiązków jej małżonka, osoby pozostającej z nią faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia lub osoby związanej z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

5. Przed rozpoczęciem kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę składa pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

6. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu również w przypadku zaistnienia w toku kontroli okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności.

7. O wyłączeniu, o którym mowa w ust. 4 i 6, decyduje minister właściwy.

8. Osobie przeprowadzającej kontrolę przysługuje prawo wstępu do pomieszczeń, w których działa instytucja certyfikująca, wglądu do dokumentacji posiadanej przez instytucję certyfikującą, sporządzania kopii dokumentacji oraz żądania udzielenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

9. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności upoważnionego przedstawiciela instytucji certyfikującej, zwanego dalej „osobą upoważnioną”. Osoba upoważniona jest obowiązana udzielać osobie przeprowadzającej kontrolę wszelkich potrzebnych informacji oraz zapewnić jej warunki sprawnego przeprowadzenia kontroli.

10. Osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza protokół kontroli, który zawiera:

- 1) nazwę instytucji certyfikującej oraz jej dane teleadresowe;
- 2) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby przeprowadzającej kontrolę;

- 3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
- 4) miejsce kontroli;
- 5) zakres kontroli;
- 6) opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości w działalności instytucji certyfikującej;
- 7) zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości;
- 8) imiona, nazwiska i funkcje osób odpowiedzialnych za nieprawidłowości oraz ustalenie czy stwierdzone nieprawidłowości są rażące;
- 9) zalecone działania naprawcze;
- 10) pouczenie o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli i o prawie do odmowy podpisania tego protokołu.

11. Protokół kontroli podpisuje osoba przeprowadzająca kontrolę i osoba upoważniona. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę upoważnioną osoba przeprowadzająca kontrolę umieszcza w protokole informację o tym fakcie.

12. Osoba upoważniona ma prawo zgłosić pisemne umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

13. Minister właściwy, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, informuje na piśmie osobę upoważnioną o uwzględnieniu w całości lub w części albo nieuwzględnieniu tych zastrzeżeń, wraz z uzasadnieniem.

14. W przypadku stwierdzenia, że zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są zasadne w całości lub w części osoba przeprowadzająca kontrolę zmienia lub uzupełnia protokół kontroli.

15. W przypadku nieuwzględnienia w całości zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę pozostawia protokół kontroli bez zmian.

16. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–15 stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 80. 1. W wyniku ewaluacji zewnętrznej, o której mowa w art. 78 ust. 2, lub w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 79, minister właściwy może wyznaczyć termin, w którym zobowiązuje instytucję certyfikującą do podjęcia działań naprawczych pod rygorem cofnięcia uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji.

2. Minister właściwy cofa, w drodze decyzji administracyjnej, uprawnienia instytucji certyfikującej do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej, jeżeli:

- 1) dokumenty potwierdzające nadanie określonej kwalifikacji instytucja certyfikująca wydała osobom, które nie przeszły z pozytywnym wynikiem prawidłowej walidacji;
- 2) instytucja certyfikująca przestała spełniać warunki, o których mowa w art. 41 ust. 2 pkt 2 i 3;
- 3) instytucja certyfikująca nie podjęła działań naprawczych w wyznaczonym terminie, o którym mowa w ust. 1;
- 4) w wyniku ewaluacji zewnętrznej, o której mowa w art. 78 ust. 2, lub w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 79, w instytucji certyfikującej zostały stwierdzone rażące nieprawidłowości.

3. Decyzjom administracyjnym, o których mowa w ust. 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Minister właściwy niezwłocznie informuje podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji o wydaniu decyzji administracyjnych, o których mowa ust. 2.

5. Wydanie decyzji, o których mowa w ust. 2, skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1, w odniesieniu do instytucji certyfikującej, której uprawnienia zostały uchylone.

Art. 81. W sprawach nieuregulowanych w ustawie w zakresie art. 41–45, art. 51–58, art. 74 i art. 80 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Rozdział 7

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

Art. 82. 1. Tworzy się Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji udostępnia się za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji jest rejestrem jawnym.

3. Informacje do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji przekazuje się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 83. 1. W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji gromadzi się informacje o kwalifikacjach rynkowych:

- 1) informacje ogólne o kwalifikacji:
 - a) nazwę kwalifikacji, o której mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1,
 - b) nazwę dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji, a także okres jego ważności i w razie potrzeby warunki przedłużenia ważności, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2,
 - c) przypisany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 3,
 - d) odniesienie do poziomu Sektorowych Ram Kwalifikacji o ile właściwa sektorowa rama istnieje i jest włączona do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 3,
 - e) orientacyjny nakład pracy, określony w godzinach, potrzebny do uzyskania kwalifikacji, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. c,
 - f) krótką charakterystykę kwalifikacji, obejmującą informacje o działaniach lub zadaniach, które potrafi wykonywać osoba posiadająca tę kwalifikację, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. d,
 - g) uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. e,
 - h) informację na temat grup osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. f,
 - i) warunki, które musi spełniać osoba przystępująca do walidacji, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 8,
 - j) wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5,
 - k) dodatkowe warunki, które muszą spełniać podmioty ubiegające się o uprawnienie do certyfikowania na podstawie art. 14 ust. 2 albo art. 41 ust. 1, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 7,
 - l) zapotrzebowanie na kwalifikację, przedstawione w kontekście trendów na rynku pracy, rozwoju nowych technologii, potrzeb społecznych, strategii rozwoju kraju lub regionu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. i,
 - m) typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. j,

- n) odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. k,
 - o) streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji wniosku, o których mowa w art. 19 ust. 1,
 - p) dodatkowe wymagania, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 6,
 - q) termin dokonywania przeglądów kwalifikacji, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 9,
 - r) udzielenie upoważnienia, o którym mowa w art. 47 ust. 2;
- 2) efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 4;
 - 3) informacje o instytucji certyfikującej:
 - a) dane, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 lit. a–f,
 - b) data nadania uprawnienia do certyfikowania,
 - c) data cofnięcia uprawnienia do certyfikowania, data wygaśnięcia tego uprawnienia;
 - 4) informacje o podmiocie, któremu powierzono funkcję zewnętrznego zapewniania jakości wobec instytucji certyfikującej, o której mowa w pkt 3:
 - a) dane, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 lit. a–f,
 - b) data skreślenie z listy,
 - c) data rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1;
 - 5) data włączenia kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
 - 6) kod kwalifikacji w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji;
 - 7) nazwa lub firma albo imię i nazwisko, w przypadku osoby fizycznej, który wystąpił o włączenie kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
 - 8) informacja o statusie kwalifikacji: kwalifikacja funkcjonująca, kwalifikacja zawieszona, kwalifikacja archiwalna.

2. W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji gromadzi się informacje o kwalifikacjach pełnych, o których mowa w art. 8 pkt 1–8 oraz kwalifikacjach w zawodach, o których mowa w art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–c, lit. i, pkt 2 i pkt 3 lit. a.

3. W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji gromadzi się informacje o kwalifikacjach pełnych, o których mowa w art. 8 pkt 9–11:

- 1) dane uczelni oraz jej podstawowej jednostki organizacyjnej, prowadzone w tych jednostkach kierunki studiów wyższych na określonym poziomie i profilu kształcenia, dane jednostek organizacyjnych uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora w rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852 oraz z 2015 r. poz. 249) oraz dane jednostek uprawnionych do prowadzenia studiów doktoranckich;
- 2) nazwa tytułu zawodowego uzyskiwanego po ukończeniu studiów wyższych na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia oraz stopień naukowy doktora potwierdzający uzyskanie kwalifikacji trzeciego stopnia;
- 3) adresy stron internetowych podmiotów, o których mowa w pkt 1.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji gromadzonych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji o kwalifikacjach cząstkowych, o których mowa w art. 13 ust. 1, uwzględniając odpowiednie informacje, o których mowa w ust. 1, oraz wymagania systemu informatycznego Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

5. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do kwalifikacji uregulowanych, kwalifikacji potwierdzonych dyplomami mistrza i świadectwami czeladniczymi wydawanymi po przeprowadzeniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu kursów dokształcających i szkoleń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, innych form kształcenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, oraz innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów dokształcających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.

Art. 84. 1. Informacje o kwalifikacjach rynkowych, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1 lit. e–h i l–o oraz pkt 3–5, 7 i 8, minister właściwy przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji odpowiednio wraz z informacjami, o których mowa w art. 25 ust. 4, art. 30, art. 34 ust. 2, art. 35 ust. 3 i 5, art. 60 ust. 4, art. 61 ust. 2 i art. 80 ust. 4, z wyjątkiem informacji, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 4

lit. b, które przekazuje minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wraz z informacjami, o których mowa w art. 74 ust. 4.

2. Informacje o kwalifikacjach pełnych i częściowych, o których mowa w art. 83 ust. 2, przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

3. Informacje o kwalifikacjach pełnych, o których mowa w:

- 1) art. 83 ust. 3 pkt 1 i 2, zawarte w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on” – udostępnia podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego lub minister właściwy do spraw nauki;
- 2) art. 83 ust. 3 pkt 3 – przekazują podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji podmioty, o których mowa w art. 83 ust. 3 pkt 1.

4. Informacje o kwalifikacjach częściowych, o których mowa w art. 13 ust. 1, w zakresie określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 83 ust. 4, przekazują podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji uczelnie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty badawcze.

5. Informacje o kwalifikacjach uregulowanych minister właściwy przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji odpowiednio wraz z informacjami, o których mowa w art. 38 ust. 5, a jeżeli uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji uregulowanej nadaje się na podstawie art. 41 ust. 1, lub jeżeli podmiot zewnętrznego zapewniania jakości został wyznaczony z listy zgodnie z art. 59 ust. 1 – również odpowiednio wraz z informacjami, o których mowa w art. 60 ust. 4, art. 61 ust. 2 i art. 80 ust. 4, z wyjątkiem informacji, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 4 lit. b, które przekazuje minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wraz z informacjami, o których mowa w art. 74 ust. 4.

6. Informacje o kwalifikacjach potwierdzonych dyplomami mistrza i świadectwami czeladniczymi wydawanymi po przeprowadzeniu egzaminów w zawodach, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, minister właściwy przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji odpowiednio wraz z informacjami, o których mowa w art. 25 ust. 4, art. 30, art. 34 ust. 2, art. 35 ust. 3 i 5 i art. 37 ust. 6.

7. Informacje o kwalifikacjach nadawanych po ukończeniu kursów kształcących i szkoleń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, innych form kształcenia, o których mowa w

art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, oraz innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów doształcających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, minister właściwy przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji odpowiednio wraz z informacjami, o których mowa w art. 25 ust. 4, art. 30, art. 34 ust. 2, art. 35 ust. 3 i 5, art. 60 ust. 4, art. 61 ust. 2 i art. 80 ust. 4, z wyjątkiem informacji, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 4 lit. b, które przekazuje minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wraz z informacjami, o których mowa w art. 74 ust. 4.

Art. 85. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wymogi techniczne, jakie musi spełniać aplikacja do przesyłania informacji do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, uwzględniając wykorzystanie tej aplikacji do obsługi postępowań przewidzianych w ustawie oraz potrzeby różnych grup obywateli, pracodawców, podmiotów organizujących kształcenie, instytucji rynku pracy oraz organów władz publicznych dotyczące informacji o kwalifikacjach.

Art. 86. Na zasadach określonych w przepisach odrębnych podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji jest uprawniony do dostępu do danych dotyczących kwalifikacji zawartych w rejestrach publicznych oraz będących w posiadaniu organów administracji publicznej i instytucji publicznych, z tym że jeżeli przepisy odrębne przewidują odpłatne udostępnianie tych danych, od podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji nie pobiera się opłat.

Art. 87. 1. Do zadań podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji należy:

- 1) dokonywanie wpisów w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji i aktualizacji wpisów w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji w zakresie określonym w art. 83;
- 2) dokonywanie oceny formalnej wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 1, art. 41 ust. 2 i art. 53 ust. 2;
- 3) wspomaganie podmiotu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, w ustalaniu właściwości ministra dla rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1;
- 4) współpraca z ministrem koordynatorem w zakresie ustalania właściwości ministrów dla rozpatrzenia wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1;

- 5) zawiadamianie podmiotów, które uzyskały uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji rynkowej, o modyfikacji danej kwalifikacji rynkowej, o której mowa w art. 27 ust. 4 pkt 2, oraz o otrzymaniu przez daną kwalifikację rynkową statusu kwalifikacji archiwalnej, o którym mowa w art. 27 ust. 4 pkt 3;
- 6) prowadzenie portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w części dotyczącej Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji;
- 7) ułatwianie dialogu i współdziałania różnych interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 8) organizowanie wymiany doświadczeń w dziedzinie kwalifikacji;
- 9) upowszechnianie wiedzy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w szczególności za pośrednictwem portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 10) przechowywanie, przez okres dwunastu lat, raportów z ewaluacji wewnętrznej, o których mowa w art. 64 ust. 2, raportów z zewnętrznego zapewniania jakości, o których mowa w art. 68 ust. 1, oraz sprawozdań z działalności, o których mowa w art. 71 ust. 1 i 76 ust. 1.

2. Raporty i sprawozdania, o których mowa w ust. 1 pkt 10, podmiot prowadzący Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji udostępnia na wniosek ministrom właściwym, ministrowi koordynatorowi Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz Radzie Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 88. 1. Nadzór nad podmiotem prowadzącym Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji w zakresie wykonywania zadań, o których mowa w art. 87 ust. 1, sprawuje minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, przekazuje podmiotowi prowadzącemu Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, w formie dotacji celowej, środki finansowe na realizację zadań, o których mowa w art. 87 ust. 1.

Rozdział 8

Koordinacja funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Art. 89. 1. Do zadań ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji należy:

- 1) projektowanie szczegółowych rozwiązań organizacyjno-technicznych w zakresie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, z uwzględnieniem kierunków rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;

- 2) wspomaganie ustalania właściwości ministrów do rozpatrzenia wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1, w zakresie poszczególnych kwalifikacji rynkowych;
- 3) monitorowanie funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, w tym badanie karier zawodowych osób posiadających kwalifikacje nadawane w ramach systemu oświaty;
- 4) opracowywanie na wniosek Rady Ministrów raportów dotyczących Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 5) zapewnianie obsługi Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 6) upowszechnianie wiedzy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
- 7) prowadzenie portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji może upoważnić Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie do wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1.

Art. 90. Przy ministrze koordynatorze Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji działa Rada Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, która jest organem opiniodawczo-doradczym ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, zwana dalej „Radą Interesariuszy”.

Art. 91. Do zadań Rady Interesariuszy należy:

- 1) wspieranie ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w zapewnianiu spójności i porównywalności funkcjonujących w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji rozwiązań oraz w ukierunkowywaniu rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 2) monitorowanie funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz analiza i wymiana doświadczeń w tym zakresie;
- 3) opiniowanie założeń i projektów aktów prawnych w obszarze Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 4) występowanie do ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz do ministrów właściwych z pytaniami dotyczącymi funkcjonowania kwalifikacji w Zintegrowanym systemie Kwalifikacji oraz propozycjami usprawnień w zakresie rozwiązań systemowych dotyczących Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- 5) wyrażanie opinii, o których mowa w art. 11 ust. 3 pkt 6 i art. 21 ust. 4.

Art. 92. W skład Rady Interesariuszy wchodzi przedstawiciele:

- 1) Krajowej Izby Gospodarczej – 2 osoby;
- 2) reprezentatywnych organizacji pracodawców, o których mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) – po 2 osoby z każdej organizacji;
- 3) reprezentatywnych organizacji związków zawodowych, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego – po dwóch przedstawicieli każdej organizacji;
- 4) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich – 2 osoby;
- 5) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich – 2 osoby;
- 6) Centralnej Komisji Egzaminacyjnej – 2 osoby;
- 7) podmiotów prowadzących działalność w zakresie edukacji pozaformalnej – 2 osoby;
- 8) strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759) – 4 osoby;
- 9) ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji – 2 osoby.

Art. 93. 1. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji powołuje członków Rady Interesariuszy na wniosek podmiotów, o których mowa w art. 92 pkt 1–8.

2. Kadencja członka Rady Interesariuszy trwa cztery lata.

3. Po upływie kadencji podmiot, o którym mowa w art. 92 pkt 1–8, może wystąpić z wnioskiem o jednokrotne przedłużenie kadencji członka Rady Interesariuszy.

4. Minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 92 pkt 1–8, może odwołać członka Rady Interesariuszy reprezentującego ten podmiot w trakcie kadencji. Nowego członka Rady Interesariuszy powołuje się do zakończenia kadencji odwołanego członka.

5. Po upływie kadencji członka, o którym mowa w ust. 4, podmiot, o którym mowa w art. 92 pkt 1–8, może wystąpić z wnioskiem o powołanie tego członka na kolejną kadencję.

Art. 94. 1. Rada Interesariuszy wybiera spośród swoich członków przewodniczącego oraz 2–5 wiceprzewodniczących na dwuletnią kadencję.

2. Przewodniczącego oraz wiceprzewodniczących wybiera się w głosowaniu tajnym zwykłą większością głosów przy obecności przynajmniej połowy członków Rady Interesariuszy.

3. Przepis ust. 2 stosuje się do odwołania przewodniczącego oraz wiceprzewodniczących.

4. Na przewodniczącego i wiceprzewodniczących mogą zostać wybrani kandydaci posiadający co najmniej dwuletni staż w Radzie Interesariuszy.

Art. 95. 1. Rada Interesariuszy obraduje w trybie plenarnym oraz w grupach roboczych.

2. Członkowie Rady Interesariuszy biorą udział w pracach Rady Interesariuszy osobiście.

3. Na zaproszenie przewodniczącego w pracach Rady Interesariuszy mogą brać udział przedstawiciele innych zainteresowanych podmiotów, niż wymienione w art. 92, bez prawa do głosowania.

4. W pracach Rady Interesariuszy, bez prawa do głosowania, biorą udział przedstawiciele podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

5. Do udziału w posiedzeniu, na którym Rada Interesariuszy opracowuje opinię, o której mowa w art. 11 ust. 3 pkt 6, są zapraszani przedstawiciele ministra właściwego oraz przedstawiciele zainteresowanego podmiotu, który złożył wniosek, o którym mowa w art. 11 ust. 2.

Art. 96. 1. Rada Interesariuszy opracowuje regulamin i przedstawia go do akceptacji ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Regulamin określa w szczególności:

- 1) sposób działania Rady Interesariuszy i tryb podejmowania przez tę Radę Interesariuszy decyzji;
- 2) tryb wyłaniania osób reprezentujących Radę Interesariuszy w komisji, o której mowa w art. 57 ust. 1, i innych gremiach oraz sposób określania ich mandatu;
- 3) zasady i procedury przygotowywania przez Radę Interesariuszy opinii, o której mowa w art. 11 ust. 3 pkt 6, z uwzględnieniem udziału w procesie porównywania Sektorowych Ram Kwalifikacji z Polską Ramą Kwalifikacji ekspertów spoza danej branży lub sektora.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 97. W ustawie z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2015 r. poz. 1182 i 1782) w art. 3 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii Związku Rzemiosła Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia, warunki powoływania komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, warunki dopuszczania do egzaminu i sposób jego przeprowadzania, wysokość wynagrodzenia członków komisji, warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw czeladniczych, dyplomów mistrzowskich, zaświadczeń o zdaniu egzaminu sprawdzającego, suplementów do świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich (Europass), umieszczenie znaków graficznych informujących o poziomie Rolskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.), a także sposobów wydawania duplikatów i dokonywania legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu z zagranicą oraz wysokość odpłatności za wykonywanie tych czynności.”.

Art. 98. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9f ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i warunki tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz organizację i zasady działania, w tym zasady powierzania stanowisk kierowniczych, zasady sprawowania opieki naukowo-dydaktycznej i nadzoru nad kolegiami pracowników służb społecznych, a także warunki i tryb wydawania oraz wzory druków wydawanych słuchaczom i absolwentom kolegiów pracowników służb społecznych, w tym umieszczenie na dyplomach ukończenia kolegiów pracowników służb społecznych znaków graficznych informujących o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.).”;

- 2) w art. 11 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, w tym umieszczenie na wzorach druków szkolnych znaków graficznych informujących o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.), sposób dokonywania sprostowań ich treści i wydawania duplikatów, a także tryb i sposób dokonywania legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą.”;
- 3) w art. 24:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Klasyfikacja zawodów, o której mowa w ust. 1, wskazuje także:
- 1) typy szkół ponadgimnazjalnych, w których może odbywać się kształcenie w danym zawodzie;
 - 2) kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie oraz przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do tych kwalifikacji;
 - 3) zawody, w których nie wyodrębnia się kwalifikacji;
 - 4) określenie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji, o których mowa w art. 8 pkt 3–6 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U....);
 - 5) wnioskodawcę oraz obszary kształcenia, do których są przypisane zawody;
 - 6) kwalifikacje w zawodzie, których kształcenie może być prowadzone na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.”;
- b) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) opis zawodu oraz kwalifikacji wyodrębnionych w ramach tego zawodu, wraz ze zbiorem umiejętności zawodowych dla każdej kwalifikacji, sporządzony z uwzględnieniem charakterystyk poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia, oraz propozycję dotyczącą przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji wyodrębnionych w ramach tego zawodu.”;
- c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
- „8. Dokonując przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach w rozporządzeniu, o którym mowa

w ust. 1, stosuje się art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.).”.

Art. 99. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w rozdziale 1 po art. 4a dodaje się art. 4b w brzmieniu:

„Art. 4b. Minister kierujący działem administracji rządowej jest właściwy w sprawach włączania kwalifikacji należących do tego działu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, funkcjonowania tych kwalifikacji w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz w sprawach nadzoru nad walidacją i certyfikowaniem kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.”;

- 2) w art. 20 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wykonuje zadania ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.”.

Art. 100. W ustawie z dnia ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.⁹⁾) w art. 4 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. Agencja pełni rolę podmiotu prowadzącego Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, o którym mowa w art. 2 pkt 15 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.).”.

Art. 101. W ustawie z dnia ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 18a otrzymuje brzmienie:

„18a) Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego – opis, przez określenie efektów kształcenia, kwalifikacji zdobywanych w polskim systemie szkolnictwa wyższego, uwzględniający ogólne charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;”;

- 2) art. 8a otrzymuje brzmienie:

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1255, 1269 i 1960.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978 i 1240.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923.

„Art. 8a. 1. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry. Program kształcenia powinien umożliwiać uzyskanie przez słuchacza co najmniej 30 punktów ECTS. Uczelnia jest obowiązana do określenia efektów kształcenia, uwzględniając ogólne charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, oraz do określenia sposobu ich weryfikowania i dokumentowania.

2. Kwalifikacje po ukończeniu studiów podyplomowych:

- 1) na poziomie 6 – nadaje się osobom posiadającym kwalifikację pełną co najmniej na poziomie 6;
 - 2) na poziomie 7 – nadaje się osobom posiadającym kwalifikację pełną na poziomie 6 lub 7.”;
- 3) w art. 68 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5–7 w brzmieniu:
- „5) przypisywanie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, z uwzględnieniem art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
 - 6) podejmowanie decyzji o włączeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, uwzględniając informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
 - 7) występowanie do ministra właściwego, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...), z wnioskiem o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu kursów doksztalających i szkoleń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5.”;
- 4) w art. 167 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) warunki wydawania i niezbędne elementy dyplomów, w tym dyplomów wspólnych i świadectw studiów podyplomowych, oraz umieszczanie na dyplomach znaków graficznych informujących o poziomie Rolskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz.), biorąc pod uwagę poziomy i formę kształcenia oraz rodzaje tytułów zawodowych;”;
- 5) w art. 201 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) reguły kształcenia na studiach doktoranckich, biorąc pod uwagę efekty kształcenia uwzględniające ogólne charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, oraz warunki ich uzyskania, ”.

Art. 102. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2015 r. poz. 1082, 1268 i 1767) w art. 55 w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8–10 w brzmieniu:

- „8) przypisuje poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3, z uwzględnieniem art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
- 9) podejmuje decyzję o włączeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, uwzględniając informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
- 10) występuje do ministra właściwego, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...), z wnioskiem o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu innych form kształcenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1095 i 1767) w art. 29 w ust. 2 w pkt 17 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 18–20 w brzmieniu:

- „18) przypisywanie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 1, z uwzględnieniem art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
- 19) podejmowanie decyzji o włączeniu do Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, uwzględniając informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...);
- 20) występowanie do ministra właściwego, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

(Dz. U. poz. ...), z wnioskiem o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów doksztalających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2.”.

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 104. 1. Kwalifikacje ustanowione odrębnymi przepisami, bez względu na pojęcie użyte na określenie danej kwalifikacji w przepisach prawa regulujących daną kwalifikację, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy, których nadawanie odbywa się na zasadach określonych w przepisach regulujących daną kwalifikację, z wyłączeniem kwalifikacji nadawanych w systemie oświaty i systemie szkolnictwa wyższego, mogą być włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. W okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy, ministrowie właściwi dokonują przeglądu kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, według stanu obowiązującego na dzień wejścia w życie ustawy, mającego na celu zidentyfikowanie kwalifikacji, w odniesieniu do których jest uzasadnione włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

3. W okresie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy może włączyć do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, które nie spełniają wymagań określonych w art. 38 ust. 1, jeżeli jest możliwe:

- 1) przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do danej kwalifikacji zgodnie z art. 21;
- 2) wskazanie dla danej kwalifikacji instytucji certyfikującej.

4. Minister właściwy w drodze obwieszczenia informuje o przypisaniu poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, o której mowa w ust. 3, oraz o włączeniu tej kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Przepisy art. 38 ust. 4 i 5 stosuje się.

5. Minister właściwy jest obowiązany dostosować kwalifikację, o której mowa w ust. 3, do wymogów, o których mowa w art. 38 ust. 1 i art. 39, w okresie trzech lat od dnia ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 4.

6. Kwalifikacja, o której mowa w ust. 3, która nie została dostosowana, otrzymuje w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji status kwalifikacji archiwalnej, o którym mowa w art. 27 ust. 4 pkt 3. Przepisów art. 29–34 nie stosuje się.

Art. 105. W okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy do rozpatrzenia wniosków, o których mowa w art. 37 ust. 1, nie stosuje się art. 17 ust. 1, jeżeli w odniesieniu do kwalifikacji objętych wnioskiem zostały ustalone standardy wymagań egzaminacyjnych, o których mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, uwzględniające efekty kształcenia wymagane dla tych kwalifikacji opisane zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1.

Art. 106. 1. Portal Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji rozpoczynają funkcjonowanie nie później niż po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości podejmuje działania organizacyjno-techniczne mające na celu zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Art. 107. Wnioski o włączenie kwalifikacji rynkowych do Zintegrowanego Systemu kwalifikacji, o których mowa w art. 14 ust. 1, wnioski o nadanie uprawnień do certyfikowania, o których mowa w art. 14 ust. 2 i art. 41 ust. 2, oraz wnioski o wpis na listę, o których mowa w art. 53 ust. 2, można składać po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 108. 1. Pierwszy skład Rady Interesariuszy minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji powołuje nie później niż po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W pierwszym składzie Rady Interesariuszy kadencja połowy członków będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 92, trwa dwa lata.

3. Po upływie dwóch lat, połowa członków, o których mowa w ust. 2, jest powoływana zgodnie z art. 93 ust. 2.

4. W okresie pierwszej kadencji Rady Interesariuszy obowiązki przewodniczącego pełni członek Rady Interesariuszy wskazany przez ministra koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

5. W pierwszych dwóch latach działania Rady Interesariuszy w stosunku do kandydatów na przewodniczącego i wiceprzewodniczących nie stosuje się wymogu, o którym mowa w art. 94 ust. 4.

Art. 109. Przepisu art. 24 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 98, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 110. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi w drodze rozporządzenia, poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji pełnych, o których mowa w art. 8 pkt 1–7 i pkt 9–11, nadanych od dnia wejścia w życie:

- 1) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),
- 2) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977 oraz z 2014 r. poz. 803),
- 3) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184 oraz z 2015 r. poz. 130 i 1123),
- 4) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253 poz. 1520),
- 5) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz.U. Nr 207, poz. 1233),
- 6) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. poz. 131),
- 7) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa (Dz.U. poz. 631),

8) rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz. 1039)

– do dnia wejścia w życie ustawy, uwzględniając efekty uczenia się określone w tych rozporządzeniach dla poszczególnych kwalifikacji pełnych.

2. Informacja o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, jest umieszczana na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

3. Informacja o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji potwierdzonych dyplomem ukończenia kolegium nauczycielskiego oraz dyplomem ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych, o których mowa w art. 8 pkt 8, jest umieszczana na portalu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 111. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 3 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 97 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 97, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez dwanaście miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) art. 9f ust. 4 ustawy zmienianej w art. 98 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9f ust. 4 ustawy zmienianej w art. 98, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 1 października 2016 r.;
- 3) art. 11 ust. 2, art. 24 ust. 1 i 2 i przepisy wykonawcze wydane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 32a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 98 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 11 ust. 2, art. 24 ust. 1 i 2 i przepisów wykonawczych wydanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 32a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 98, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez dwanaście miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 4) art. 167 ust. 3 i art. 201 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 101 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 167 ust. 3 i art. 201 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez dwanaście miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 112. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 7 i 85, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 10, 21, 60, art. 83 ust. 4 i art. 110, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Marek Kuchciński

Załącznik do ustawy z dnia 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. poz. ...)

UNIWERSALNE CHARAKTERYSTYKI POZIOMÓW W PRK		Zapisy w kolumnach - wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne - należy odnieść do określonej dziedziny uczenia się lub dziedziny zawodowej (Dz. U. poz. ...)	
WIEDZA		UMIĘJĘTNOŚCI	
ZNA I ROZUMIE:		POTRAFI:	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		JEST GOTÓW DO:	
POZIOM 1	P1U_W elementarne fakty i pojęcia oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi i w sferze wytworów ludzkiej myśli	P1U_U wykonywać bardzo proste zadania według szczegółowych wskazań w typowych warunkach rozwiązywać bardzo proste typowe problemy w typowych warunkach uczyć się pod bezpośrednim kierunkiem w zorganizowanej formie odbierać proste wypowiedzi, tworzyć bardzo proste wypowiedzi	P1U_K respektowania zobowiązań wynikających z przynależności do różnych dziedzin i współdziałania pod bezpośrednim nadzorem w zorganizowanych warunkach oceniania swoich działań i przyjmowania odpowiedzialności za bezposrednie ich skutki
POZIOM 2	P2U_W poszerzony zbiór elementarnych faktów, prostych pojęć oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi i w sferze wytworów ludzkiej myśli	P2U_U rozwiązywać proste typowe problemy, najczęściej w typowych warunkach uczyć się pod kierunkiem w zorganizowanej formie odbierać niezbyt proste wypowiedzi, tworzyć proste wypowiedzi formułować i odbierać najprostsze wypowiedzi w języku obcym	P2U_K podejmowania obowiązków wynikających z przynależności do różnych dziedzin i współdziałania pod kierunkiem w zorganizowanych warunkach oceniania działań w których uczestniczy i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki
POZIOM 3	P3U_W podstawowe fakty i pojęcia oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi i w sferze wytworów ludzkiej myśli a ponadto, w określonych dziedzinach w szerszym zakresie wybrane fakty, pojęcia i zależności elementarne uwarunkowania prowadzonej działalności	P3U_U wykonywać niezbyt proste zadania według ogólnej instrukcji w częściowo zmiennych warunkach rozwiązywać proste typowe problemy w częściowo zmiennych warunkach uczyć się w części samodzielnie pod kierunkiem w zorganizowanej formie odbierać niezbyt złożone wypowiedzi, tworzyć niezbyt proste wypowiedzi i formułować bardzo proste wypowiedzi w języku obcym	P3U_K przynależenia do wspólnot różnego rodzaju, funkcjonowania w różnych latach społecznych oraz podejmowania podstawowych powinności z tego wynikających częściowo samodzielnego działania oraz współdziałania w zorganizowanych warunkach oceniania działań swoich i zespołowych; podejmowania odpowiedzialności za skutki tych działań
POZIOM 4	P4U_W poszerzony zbiór podstawowych faktów, umiarkowanie złożonych pojęć, teorii i zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi oraz w sferze wytworów ludzkiej myśli, a ponadto w określonych dziedzinach w szerszym zakresie fakty, umiarkowanie złożone pojęcia, teorie i zależności między nimi podstawowe uwarunkowania prowadzonej działalności	P4U_U wykonywać niezbyt złożone zadania w części bez instrukcji często w zmiennych warunkach rozwiązywać niezbyt proste, w pewnej części nietypowe problemy uczyć się samodzielnie w zorganizowanych warunkach odbierać złożone wypowiedzi, tworzyć niezbyt złożone wypowiedzi dotyczące szerokiego zakresu zagadnień; formułować proste wypowiedzi w języku obcym	P4U_K przyjmowania odpowiedzialności związanej z uczestnictwem w różnych wspólnotach i funkcjonowaniem w różnych latach społecznych autonomiznego działania i współdziałania w zorganizowanych warunkach oceniania działań swoich i osób, którymi kieruje; przyjmowanie odpowiedzialności za skutki działań własnych oraz tych osób
POZIOM 5	P5U_W w szerokim zakresie - fakty, teorie, metody i zależności między nimi różnorodne uwarunkowania prowadzonej działalności	P5U_U wykonywać zadania bez instrukcji w zmiennych, przewidywalnych warunkach rozwiązywać niezbyt złożone i nietypowe problemy w zmiennych przewidywalnych warunkach uczyć się samodzielnie odbierać niezbyt złożone wypowiedzi, tworzyć niezbyt proste wypowiedzi z użyciem specjalistycznej terminologii; odbierać i formułować bardzo proste wypowiedzi w języku obcym z uwzględnieniem specjalistycznej terminologii	P5U_K podejmowania podstawowych obowiązków zawodowych i społecznych, ich oceniania i interpretacji samodzielnego działania oraz współdziałania z innymi w zorganizowanych warunkach kierowania niedużym zespołem w zorganizowanych warunkach oceniania działań swoich i osób oraz zespołów, którymi kieruje; przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań
POZIOM 6	P6U_W w zaawansowanym stopniu - fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności	P6U_U innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie komunikować się z obojętnymi, uzasadniać swoje stanowisko	P6U_K kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy; przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań
POZIOM 7	P7U_W w pogłębionym sposobie wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności	P7U_U wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie komunikować się ze różnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska	P7U_K tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji w których uczestniczy; prowadzenia grup i ponoszenia odpowiedzialności za nią
POZIOM 8	P8U_W światowy dorobek naukowy i twórcy oraz wynikające z niego implikacje dla praktyki	P8U_U dokonywać analizy i tworzyć syntezę dorobku naukowego i twórczego w celu identyfikowania i rozwiązywania problemów badawczych oraz związanych z działalnością innowacyjną i twórczą; tworzyć nowe elementy tego dorobku samodzielnie planować własny rozwój oraz inspirować rozwój innych osób uczestniczyć w wymianie doświadczeń i idei, także w środowisku międzyrodzinnym	P8U_K niezależnego badania powiększającego istniejący dorobek naukowy i twórczy podejmowania wyzwań w sferze zawodowej i publicznej z uwzględnieniem: - ich etycznego wymiaru - odpowiedzialności za ich skutki oraz kształtowania wzorów właściwego postępowania w takich sytuacjach

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
